

ח"כ עמיחי שיקלי ת.ז. 043464023

מרחוב טל ומטר 1, קיבוץ חנתון

ע"י ב"כ עוה"ד אלון פומרנץ מ.ר. 16872 ושמרית כרמי נעמת מ.ר. 47657

ממשרד ליפא מאיר ושות', עורכי-דין

מרחוב ויצמן 2, תל אביב, בית אמות השקעות

טלפון: 03-6070600; פקסימיליה: 03-6070666

דוא"ל: shimrit@lipameir.co.il

- נ ג ד -

1. ועדת הכנסת

2. ח"כ ניר אורבך, יו"ר ועדת הכנסת

3. ח"כ איתן גינזבורג, מ"מ יו"ר ועדת הכנסת

4. מפלגת ימינה

המערער;

המשיבים;

כתב ערעור

סוג ההליך: ערעור

הערכאה שעליה מערערים: ועדת הכנסת

תאריך מתן ההחלטה שעליה מוגש הערעור: 25.4.2022

מועד ההמצאה של ההחלטה שעליה מוגש הערעור: 25.4.2022

המותב המוסמך לדון בערעור והסעיף המסמך: מותב תלתא בבית המשפט המחוזי בירושלים, בהתאם לסעיף 61(ג) לחוק הכנסת, תשנ"ד-1994

סכום אגרת בית המשפט: 923 ש"ח לפי תקנה 2 לתקנות בתי המשפט (אגרות), תשס"ז-2007, פרט 27 לתוספת התקנות

סכום הערובה לפי התוספת השלישית: 7,500 ש"ח בהתאם לפריט 53 לתוספת השלישית לתקנות סדר הדין האזרחי, תשע"ט-2018

המערער, ח"כ עמיחי שיקלי (להלן: "המערער"), מתכבד להגיש ערעור על החלטת ועדת הכנסת אשר ניתנה ביום 25.4.2022 ולפיה נקבע כי המערער פרש מסיעת ימינה (להלן: "ההחלטה"), [נספח 1].

בית המשפט הנכבד מתבקש לקבל את הערעור לאור נימוקיו שיפורטו להלן, ולהורות על ביטול ההחלטה ו/או ליתן למערער כל סעד אחר שימצא נכון. לאור חשיבותו הציבורית של הערעור ובהתחשב בפגיעה הקשה במערער, בפרט ככל שתוכרזנה בחירות חדשות בשנת 2022, מתבקש בית המשפט לקבוע סדר דין מהיר לדיון בערעור ולהכריע בו מוקדם ככל הניתן. המערער שומר על זכותו לעתור לקבלת סעד זמני ככל שיוכרזו בחירות חדשות.

כל ההדגשות אינן במקור, אלא אם צוין אחרת. ההפניה לעמ' בסוגריים רגילים היא לפרוטוקול ועדת הכנסת מיום 25.4.2022 [נספח 1], ההפניה בסוגריים מרובעים מודגשים היא מספר הנספח בקשר עם הודעת הערעור וההפניה בסוגריים עגולים מודגשים באות (לדג' (א)) היא לפסיקה וספרות משפטית.

שמרית כרמי נעמת, עו"ד

אלון פומרנץ, עו"ד

ליפא מאיר ושות', עורכי-דין
ב"כ המערער

א. על הערעור – בקליפת האגוז

1. עניינו של הערעור דנא הוא בהחלטתה השגויה של ועדת הכנסת להכריז על המערער כמי שפרש מסיעת ימינה, זאת בניגוד ללשון הוראת סעיף 6א לחוק יסוד: הכנסת (להלן: "סעיף 6א" ו-"חוק יסוד הכנסת", בהתאמה) ובניגוד לפרשנותו הנכונה כפי שנלמדת ממילותיו, מהרקע החקיקתי ומהתכלית החקיקתית.
2. השתלשלות הדברים זכתה לכיסוי נרחב בתקשורת ובמאמרי דעה שפורסמו. אכן, קשה להפריז בחשיבותו הציבורית של ערעור זה וזאת לא רק בנוגע לשאלת פרשנותו הנכונה של סעיף 6א העומד במרכז הערעור, אלא גם ואולי בעיקר בנוגע להיבט הקונסטיטוציוני היורד לשורש תפקודם והתנהלותם של ח"כ בישראל.
3. ברקע ערעור זה מרחפת השאלה העקרונית האם חברי הכנסת זכאים להצביע בכנסת בהתאם לדעתם, אמונתם, מצפונם, מצע מפלגתם והבטחתם לציבור בוחריהם, או שהינם בסך הכל מריונטות המופעלות על ידי ראשי הסיעות שלהם ומחויבים להצביע לפי הוראותיהם, אחרת הינם צפויים לסנקציות? לשון אחר, האם לפי השיטה הדמוקרטית שלנו הרשות המחוקקת מורכבת מ-120 חברי כנסת המבטאים את רצון ציבור הבוחרים, או שבעצם ממספר מצומצם של ראשי סיעות אשר על פי רצונם והחלטותיהם האישיות יישק דבר? ובהיבט הזה גם נשאלת השאלה, האם ח"כ הוא נאמן של הציבור או נאמן של המפלגה?
4. כפי שיפורט להלן, הפרשנות היחידה של סעיף 6א הינה שח"כ יכול לפרוש בהצהרה מפורשת ויכול לפרוש בהתנהגות, כאשר ההתנהגות היחידה היכולה לכונן פרישה, היא הצבעה בהצעת אמון או אי-אמון בלבד, בניגוד לעמדת הסיעה, ושהתקבלה בעדה תמורה. פרשנות זו מעוגנת בלשון סעיף 6א, שכן אילו המילה "לרבות" הייתה באה להוסיף על האפשרות שח"כ יפרוש על ידי הצבעות בכלל (ולאו דווקא בהצבעות אמון או אי אמון בממשלה) היה נכתב "לרבות הצבעה במליאת הכנסת שלא בהתאם לעמדת הסיעה", מבלי לסייג זאת לעניין הצבעות אמון או אי-אמון; פרשנות זו מעוגנת בהיסטוריה החקיקתית ובדברי הכנסת המלמדים על תכלית החוק שעניינה מניעת התופעה שבה ח"כ עברו מסיעה לסיעה בתמורה לטובות הנאה; פרשנות זו מתחייבת גם לאור העקרון החוקתי הרואה בח"כ יחידה חוקתית בעלת שיקול דעת עצמאי ולאור העובדה שהכרזה על ח"כ כפורש פוגעת בזכות לבחור ולהיבחר ועל כן סעיף 6א מחייב פרשנות מצמצמת.
5. הפרשנות של ועדת הכנסת לפיה גם הצבעות שאינן הצבעות אמון או אי-אמון ושלא ניתנה תמורה בעדן מכוננות פרישה, הינה פרשנות הלוקה בכשל לוגי מוחלט. שכן, המחוקק קבע שהצבעה בעניין אמון או אי אמון, שהיא ההצבעה בנושא הכי קריטי, כיוון שיש בה כדי להפיל ממשלה, תהווה פרישה מסיעה רק אם התקבלה תמורה בעד ההצבעה. קבלת הפרשנות של ועדת הכנסת מביאה לתוצאה אבסורדית שבה גם מאות הצבעות בעניין אמון או אי אמון, שהן הצבעות קרדינאליות, לא יחשבו פרישה מסיעה, כל עוד לא ניתנה תמורה בעדן, ואילו החלטות רגילות ושגרתיות, ללא תמורה, יכוננו "פרישה מסיעה".
6. מעבר לשאלה הפרשנית הנ"ל שבמוקד הערעור, עומדות למערער עילות ערעור הנוגעות לאופן התנהלות הדברים בפני ועדת הכנסת. למרבה הצער, ועדת הכנסת קיימה הליך פגום מראשיתו ועד סופו, המונע ומודרך משיקולים פוליטיים בלבד, ובכך מעלה בתפקידה והתעלמה לחלוטין לא רק מכל הטעמים והאינדיקציות המעידים על פרשנותו הנכונה של סעיף 6א ולא רק מהאופן בו צריך לקיים הליך מעין שיפוטי, אלא גם מהשאלה העקרונית הנ"ל בנוגע למהות תפקידם ועצמאות שיקול דעתם של חברי הכנסת.
7. הדין בוועדת הכנסת התקיים בתוך ימי עבודה ספורים מהמועד שבו פנה אליה יו"ר סיעת ימינה, ראש הממשלה נפתלי בנט, בבקשה להכריז על המערער כ"פורש" מסיעת ימינה, ובסיומו הוכרז המערער כ"פורש". למעשה, קשה להתייחס לאותו דיון שהתקיים כ"הליך מעין שיפוטי". מדובר היה ב"משחק מכור מראש". הן מבחינת האופן הבהול שבו זומן הדיון תוך שיהוי חמור ביחס למעשים שיוחסו למערער; הן

מבחינת פרק הזמן הבלתי הגיוני שניתן למערער על מנת לפנות לייצוג משפטי ולהיערך לדיון; הן מבחינת הרכב חברי הועדה שקיימו את הדיון (אשר לפחות חלקם היו מנועים מלדון בעניינו של המערער והגיעו לדיון עם דעה קדומה מובהקת); הן מבחינת האופן המהיר והמגוחך בו התקבלה ההחלטה לרבות ההנמקה הלאקונית של המערער; והן מבחינת האופן המהיר והמגוחך בו התקבלה ההחלטה לרבות ההנמקה הלאקונית והחסרה שלה - מבלי לקיים דיון רציני בסוגיית פרשנות סעיף 6א ומבלי לבחון כראוי את הרקע החקיקתי שלו ואת השיקולים הציבוריים וההשלכות הפרקטיות ביחס לתפקידם ותפקודם של חברי הכנסת.

8. עמדת המערער אשר מבוססת על לשון החוק ועל שיקולי פרשנות הנתמכים ברקע ותכלית החקיקה, הינה, כי עניינו אינו נופל בגדר המקרים בהם ניתן להכריז על ח"כ כפורש מסיעתו. שכן, פרישה מסיעה יכולה להיעשות על ידי ח"כ בהודעה מפורשת שלו על פרישתו, כאשר ההגדרה שבס"ק (ב) באה רק להוסיף על הפרישה הרצונית גם פרישה קונסטרוקטיבית משתמעת המוצאת את ביטויה בהצבעה שלא בהתאם לעמדת הסיעה בקשר להקמת או הפלת הממשלה ובלבד שהתקבלה תמורה בעד אותה הצבעה. בענייננו, אין חולק שהמערער לא הודיע על פרישה מסיעת ימינה ואין חולק שהוא לא קיבל כל תמורה בעד ההצבעות בהן הצביע. על כן, לא ניתן היה להכריז עליו כפורש מסיעת ימינה.

ב. העובדות המהותיות לעניין הערעור

9. ביום 7.4.22 פנה יו"ר סיעת ימינה לוועדת הכנסת בבקשה לכנס את הועדה על מנת להכריז על המערער כעל פורש מסיעת ימינה, זאת מכוח סעיף 6א ומכוח סעיף 61 לחוק הכנסת, התשנ"ד 1994 (להלן: "חוק הכנסת"). לטענת יו"ר סיעת ימינה, לאורך חודשי כהונת הכנסת ה-24, המערער לא נכח ברובן של ההצבעות בכנסת, וכאשר נכח בישיבות המליאה ובהצבעות על חוקי התקציב וההסדרים, הצביע בניגוד לעמדת הסיעה. עוד נטען, כי בהתבטאויות של המערער הוא מנגח את סיעת ימינה והעומד בראשה (להלן: "בקשת ההפרשה") [2]. כפי שיפורט להלן, בקשת ההפרשה הייתה מבוססת על **מצג עובדתי ומשפטי שגוי**.

10. בו ביום מנהלת ועדת הכנסת שלחה לחברי ועדת הכנסת הזמנה להגיע לישיבת הועדה שתתקיים ביום 25.4.22 שעל סדר יומה פניית יו"ר סיעת ימינה להכריז על המערער כפורש מסיעת ימינה. בד בבד נשלחה גם הזמנה למערער לישיבת ועדת הכנסת לדיון בבקשה להכריז עליו כפורש [3]. ביום 12.4.22 נשלחו למערער צרופות למכתב יו"ר סיעת ימינה שכללו פירוט הצבעות בהן הצביע המערער בניגוד לעמדת יו"ר ימינה. כן צורפו התבטאויות של המערער שלעמדת יו"ר ימינה הינן נגד הסיעה. [4].

11. נוכח העובדה שלאחר שהתקבלו האסמכתאות של יו"ר סיעת ימינה, נותרו למערער **4 ימי עבודה בלבד** להיערך לדיון (שכן, 12 הימים שמיום 12.4.22 ועד ה- 25.4.22 איגדו בתוכם את חג הפסח ושני סופי שבוע), ביום 13.4.22 פנה המערער (באמצעות ב"כ שמונה על ידו בהילות) ליו"ר ועדת הכנסת וליועמ"ש הכנסת בבקשה לדחות את הדיון ב-30 יום על מנת לאפשר לו להתכונן כדבעי לדיון. ב"כ המערער עמד על כך שלאור העובדה שהכרזה על המערער כפורש תהווה פגיעה קשה עבורו, אזי זכות הטיעון צריכה להיות רחבה ככל האפשר ואילו קיום הישיבה בסד זמנים כה דחוק יפגע בזכות הטיעון של המערער באופן מהותי [5].

12. יום למחרת (14.4.22), פנה ב"כ המערער ליו"ר ועדת הכנסת וליועצת המשפטית של הכנסת בבקשה להעמיד לרשותו גישה למסך על מנת להציג ראיות שונות בדיון, לרבות סרטונים [6]. ברם, מ"מ יו"ר ועדת הכנסת, חה"כ גינזבורג, דחה את בקשותיו של המערער – הן לדחיית הדיון והן להצגת ראיותיו על מסך [7].

13. ביום 17.4.22 פנה ב"כ המערער פעם נוספת ליו"ר ועדת הכנסת בבקשה לדחות את הדיון. ב"כ המערער עמד על כך שהאסמכתאות אותן הציג יו"ר סיעת ימינה כוללות מאות סעיפי הצבעה ומתפרשות על פני אירועים פוליטיים הנמשכים לאורך כשנה. הותרת 3 ימי הכנה ובדיקה של אירועים אלו אינה סבירה. כן עמד ב"כ

המערער על כך שבהחלטה שלא לדחות את הדיון לא הוסבר כל טעם לבהילות, כמו גם לא הובהר מדוע הוחלט לכנס את הוועדה בפגרה, דבר אשר יפגע בנוכחות חברי הכנסת. על מנת להשלים את הבירור העובדתי, ביקש המערער לזמן לדיון את מגיש הבקשה, חה"כ נפתלי בנט ואת חה"כ איילת שקד [8].

14. ביום 19.4.22 דחה מ"מ יו"ר ועדת הכנסת את בקשת המערער הנוספת לדחיית הדיון, כמו גם את הבקשה לזימונם של חה"כ נפתלי בנט ואיילת שקד לדיון, ועמד על כך שכל טיעוני המערער ישמעו בישיבה אחת [9]. ביום 20.4.22 ב"כ המערער שב וביקש דחייה קצרה של 7 ימים, אולם גם מכתבו זה לא נענה [10].

15. ביום 21.4.22, שני ימי עבודה בלבד לפני מועד הדיון, שלחה יועמ"ש הכנסת לחברי ועדת הכנסת מכתב, אשר לעמדתה מציג את הרקע לדיון והסוגיות העומדות להכרעה [11]. ודוק: מדובר היה בהצגת דברים, שלמצער, הייתה שגויה ומטעה בכל הנוגע לסעיף 6א ונסיבות העניין. בנוסף, נזכרו במכתב שני מקרים של ח"כ שהוכרזו כפורשים, אשר כפי שיפורט להלן, אין במקרים אלו כדי להשליך על ענייניו של המערער.

16. ביום 21.4.22 הגיש המערער עתירה לביהמ"ש העליון להוציא צווים על תנאי שעניינם דחיית מועד הדיון והתייצבותו של יו"ר סיעת ימינה [12]. ביום 24.4.22 התקיים דיון בעתירה, אולם לאור הערות ביהמ"ש העליון ביחס להיות העתירה מוקדמת והאפשרות לטעון טענותיו בערעור, המערער משך את העתירה [13].

17. ביום 25.4.2022 התקיים בוועדת הכנסת הדיון בבקשת ההפרשה. הדיון התאפיין בפגמים וכשלים מהותיים רבים. בכלל זאת, ב"כ המערער ביקש לדעת מי הם חברי הוועדה, כמו גם ביקש להעלות בתחילת הדיון טיעונים מקדמיים, אולם לא רק שבקשותיו לא נענו, אלא הופנה כלפיו איום שהוא יסולק מהדיון! (עמ' 47); יו"ר ועדת הכנסת לא אפשר לב"כ המערער לפנות ליועצת המשפטית של הכנסת בשאלות (עמ' 41); ב"כ המערער ביקש לדעת כמה זמן הדיון ימשך אולם לא נענה (עמ' 120) ובהמשך הגבילו לו את משך הטיעון עד לשעה 16:00 (עמ' 212), בה בעת שב"כ המערער הבהיר כי פרק הזמן שהוקצב לו לא יאפשר לו להשלים את הטיעון; יו"ר ועדת הכנסת אפשר לשר מתן כהנא לנאום ולהציג טיעון כנגד המערער בתמיכה לבקשת ההפרשה, למרות שהוא לא חתם על בקשת ההפרשה ולמרות שהוא לא היה באותה העת ח"כ וחבר בסיעת ימינה (שכן, מינו תחתיו ח"כ "נורווגי"); השר כהנא העלה טיעונים חדשים שלא נזכרו בבקשת ההפרשה (עמ' 66), כמו גם התייחס לטיעונים שאינם רלוונטיים למערער (עמ' 77-78).

18. יתרה מכך, המערער ביקש לפסול שני ח"כ – ש. פינטו וב. טופרובסקי, מלקבל החלטה בעניינו של המערער, מכיוון שהם הודיעו עוד לפני הדיון כי יש להכריז על המערער כפורש, אולם הבקשה לא נענתה (עמ' 114, 116-118). כמו כן, התבקשה פסילת ח"כ פינטו מהטעם שהיא שימשה כח"כ "נורווגית" תחת השר כהנא, כלומר כהונתה כח"כ תלויה במי שמבקש לקבוע כי המערער פרש מסיעת ימינה, אולם הבקשה נדחתה.

19. בנסיבות הנ"ל, לא נערך בירור עובדתי נדרש כמצוות סעיף 61(ב) לחוק הכנסת. בסיום הישיבה, כלל חברי הוועדה (שהינם חברי הקואליציה), החליטו להכריז על המערער כפורש מסיעת ימינה (עמ' 388-389).

ג. נימוקי הערעור

ג.1. שגתה ועדת הכנסת בקבעה כי המערער פרש מסיעת ימינה; עניין המערער אינו נופל לגדרי סעיף 6א

20. פרשנותו הנכונה של סעיף 6א צריכה להבחן על פי הרקע החקיקתי שלו ועל כן נזכיר מדוע נחקק סעיף 6א ומה השיקולים שהדריכו ואף הטרידו את המחוקק ביחס לתנאיו וניסוחו.

21. בתחילת שנת 1990 התפתחה בזירה הפוליטית תופעה מבישה שבה מפלגות "קנו" חברי כנסת ממפלגות אחרות באמצעות הבטחות אישיות שונות בכדי שיחברו אליהן ויאפשרו להן להפיל או להקים ממשלה, וזאת במסגרת הצבעות אמון או אי-אמון. אותם ח"כ ש"נקנו" קיבלו כנגד זאת טובות הנאה מסוגים שונים

ובכללן מינויים והבטחות עתידיות. אירועים אלו, אשר זכו לכינוי "התרגיל המסריח", הניעו את הכנסת לחוקק את תיקון 12 לחוק יסוד הכנסת בתצורתו כפי שמופיעה עד היום, על מנת להילחם בתופעה זו.

22. להצבעה במליאה הובאו שני נוסחים של סעיף 6א. הנוסח המחמיר קבע שאם ח"כ הצביע בהצבעת אי אמון בניגוד לעמדת סיעתו, ניתן יהיה לראות בו כפורש (אף אם לא קיבל תמורה); והנוסח המקל קבע, כי הצבעת אמון או אי-אמון בניגוד לעמדת הסיעה, תיחשב כפרישה מהסיעה **רק אם התקבלה בעדה תמורה**.

23. מצדדי הנוסח המקל, חה"כ אמנון רובינשטיין וצחי הנגבי, אשר הציגו אותו בפני מליאת הכנסת, עמדו על כך שהסעיף בגרסתו המקלה אינו פוגע בחופש ההצבעה של ח"כ וכי ח"כ שמצביע אמון או אי אמון בניגוד לעמדת סיעתו (מבלי שקיבל תמורה), יצטרך בסופו של יום ללכת למרכז הסיעה שלו ולשכנע את חברי הסיעה שלמרות הפרת המשמעת מגיע לו להמשיך להיות חבר סיעה. כלומר, הוא יצטרך לתת דין וחשבון בפני הסיעה שלו ולא בפני הכנסת. חה"כ הנגבי עמד על כך שאם יתקבל הנוסח המחמיר, איש מחברי הכנסת לא יוכל להצביע לפי צו מצפוננו גם בסוגיות "הרות גורל". ואכן – בסופו של יום, התקבל הנוסח המקל אשר קבע את מבחן התמורה כתנאי שבלעדיו אין להכריז על ח"כ כפורש מסיעה באופן קונסטרוקטיבי.

24. יודגש, כי במסגרת הדיונים בוועדת חוקה חוק ומשפט (להלן: "ועדת חוקה"), בוועדת הכנסת ובמליאת הכנסת, הובהר שמטרת סעיף 6א היא **מניעת "קניית" קולות של חברי כנסת בהצבעות אמון או אי אמון כנגד קבלת תמורה** וכי התיקון לחוק בא לענות על מצב חריג שבו ח"כ מצביע בניגוד לעמדת סיעתו בהצבעת אמון או אי-אמון בממשלה, ואיננו מתייחס להצבעות במסגרת הצעות חוק רגילות וסגרתיות. כן דובר, בגדרי דיוני הוועדות, על פרישה מסיעה מטעמים אידיאולוגיים, ללא קבלת טובות הנאה, כפרישה מותרת וללא הטלת סנקציה. הטעם לכך ברור - אין לשלול את חופש המצפון של ח"כ, ואל לו לח"כ להיות "חותמת גומי" של סיעתו ולנהוג בעניינים מהותיים ע"פ משמעת סיעתית כמו רובוט. מפאת חשיבות הדברים, נפנה לדבריו של יו"ר ועדת חוקה דאז, חה"כ אוריאל לין, במליאת הכנסת, בקריאה שניה ושלישית על החוק, תוך הבהרת התכלית החקיקתית של תיקון 12: **"החוק הזה... בא למנוע תופעות, שחברי כנסת... משתמשים במנדט שניתן להם לא באופן אישי אלא כחברים ברשימה כדי לסחור במנדט הזה תמורת טובות הנאה אישיות, והדברים ידועים... קבענו, שאם חבר כנסת מצביע הצבעת אי-אמון לממשלה, או לכינון ממשלה בניגוד לעמדת סיעתו, או אם הוא פורש מסיעתו, הדבר הזה לא יוכל עוד להיעשות תמורת טובות הנאה."** [14, בעמ' 963].

25. יו"ר ועדת חוקה חזר על דברים אלו גם בישיבה המשותפת של ועדת הכנסת וועדת חוקה: **"אנחנו מתכוונים לפרישה מסיעה, שזה אקט רצוני של פרישה מסיעה. זה מקבל ביטוי כאשר אין ספק מה זו פרישה מסיעה. אנחנו מרחיבים את זה גם בהצבעה באי-אמון או אמון בממשלה, בניגוד לעמדת הסיעה"** [15, בעמ' 3]. במסגרת קריאה שניה ושלישית יו"ר ועדת חוקה נשאל האם החוק מתייחס לכל הצבעה או רק להצבעת אי אמון והוא השיב: **"החוק לא בא להסדיר את היחסים הפנים סיעתיים... החוק לא קובע שום איסור או שום סנקציה על חבר כנסת המצביע במליאת הכנסת בניגוד לעמדת סיעתו. החוק עוסק רק בהצעה של אי-אמון או הצבעת אמון במליאת הכנסת בניגוד לעמדת הסיעה"** [16, בעמ' 2172] וכי יש לקבל את הנוסח המקל של החוק, שכן יש לאזן **"בין חופש המצפון והדעה של חבר הכנסת לבין אפשרות של מעילה באמון"**. [16, בעמ' 2179].

26. מהאמור לעיל, עולה באופן ברור ש"פרישה מסיעה" יכולה להיעשות ע"י חבר כנסת בהודעה בכתב או בעל פה על פרישתו, כלומר מדובר באקט רצוני, כאשר ההגדרה שבס"ק (ב) באה להוסיף על הפרישה המפורשת גם פרישה משתמעת המוצאת את ביטוייה בהצבעה שלא בהתאם לעמדת הסיעה אך ורק בקשר להצבעת אמון או אי-אמון בממשלה, ועדיין הצבעה כאמור תיחשב כפרישה מסיעה רק אם התקבלה בעדה תמורה.

27. המונח "פרישה מסיעה" הוסבר ע"י המלומדים א. רובינשטיין (שהיה ח"כ במועד חקיקת החוק) ור. הר זהב בספרם **"פירוש לחוקי היסוד - חוק-יסוד: הכנסת"**, (תשנ"ג), ע' 47-49: **"... ההגדרה שבס"ק (ב) באה**

רק לרבות על הפרישה המפורשת גם פרישה משתמעת, המוצאת את ביטויה בהצבעה שלא בהתאם לעמדת הסיעה בקשר להקמת ממשלה או הפלתה, ... מדובר אך ורק בהצבעת אמון או אי-אמון בממשלה ולא בקשר לכל חוק או החלטה אחרת המתקבלים בכנסת...." (א).

28. בניגוד לכוונת המחוקק כפי שבאה לידי ביטוי בציטוטים הנ"ל, ועדת הכנסת אימצה תיזה שגויה לפיה ניתן לקבוע שחבר כנסת פרש מסיעתו הגם שלא קיבל כל תמורה עבור הצבעתו, אם מדובר בהצבעות בניגוד לעמדת הסיעה בעניינים שונים שאינם הצבעת אמון או אי אמון בממשלה. מדובר בטעות כפולה: ראשית, שניתן להחיל את סעיף 6א גם כאשר מדובר בהצבעות שונות שאינן הצבעות אמון או אי אמון בממשלה; שנית, שבאותן הצבעות לא נדרש התנאי של קבלת תמורה בכדי להכריז על חבר הכנסת כפורש מהסיעה.

29. כפי שהוסבר לעיל, לא היתה כל כוונה שהסנקציה של סעיף 6א תופעל במקרים של הצבעות בעניינים שונים שאינן הצבעות אמון או אי אמון בממשלה. השימוש במילה "לרבות" בסעיף 6א(ב) לא היה מיועד להוסיף קשת רחבה של מקרים בהם בעקבות הצבעה בניגוד לעמדת הסיעה, יוכרז חבר הכנסת כפורש. קל וחומר כאשר לא מתקיים התנאי של קבלת תמורה. המטרה היתה להוסיף מקרה אחד ויחיד שבו למרות שאין מדובר בפרישה רצונית ומודעת, עדיין בעקבות הצבעה בעניין דרמטי של אמון או אי אמון בממשלה בניגוד לעמדת הסיעה, תחול פרישה קונסטרוקטיבית. אילו הכוונה היתה שבכל עניין ובכל הצבעה ניתן יהיה לראות בח"כ כפורש עקב הצבעה בניגוד לעמדת הסיעה, לא היה מקום להתייחס בסעיף 6א(ב) דווקא להצבעות אמון או אי אמון בממשלה, אלא ניתן היה לכתוב שמדובר בכל הצבעה בניגוד לעמדת הסיעה.

30. **אין שום היגיון שבהצבעה בעניין המהותי ביותר של אמון או אי אמון בממשלה, יחול התנאי של קבלת התמורה, ואילו ביחס להצבעות בעניינים אחרים, שוליים ככל שיהיו, לא יחול התנאי של קבלת התמורה. זהו כשל לוגי שועדת הכנסת התעלמה ממנו לחלוטין.** אילו כוונת המחוקק היתה שניתן להכריז על ח"כ כפורש בעקבות הצבעות בעניינים שונים בניגוד לעמדת הסיעה, גם כאשר לא ניתנה לו תמורה, סעיף 6א(ב) היה מנוסח בפשטות וכולל אך ורק את 8 המילים הראשונות: "לרבות הצבעה במליאת הכנסת שלא בהתאם לעמדת הסיעה" ללא שום תוספות ותנאים. ברם, האופן בו נוסח הסעיף והדיונים וההסברים בעת חקיקתו, מלמדים שהכוונה היתה לצמצם ולא להרחיב. התיזה שאימצה הועדה ביחס לפרשנות סעיף 6א איננה מתמודדת, לא עם הכשל הלוגי הנ"ל, לא עם דברי ההסבר והדיונים בזמן תהליך החקיקה ולא עם המשמעות הדרמטית של אימוץ פרשנות כזאת באשר לתפקודם של ח"כ ויכולתם להצביע לפי צו מצפונם.

31. על כן, אין בהצבעות של המערער בהן נקבה סיעת ימינה כדי לקבוע כי המערער פרש מהסיעה. שכן, 750 הצבעות אינן הצבעות אמון או אי-אמון וגם ביחס ל-4 ההצבעות הנותרות, הגם שהן הצבעות אמון או אי-אמון, אין חולק שהמערער לא קיבל כל תמורה בעדן ועל כן גם ביחס אליהן לא ניתן לייחס למערער פרישה מהסיעה. למעלה מכך, לא ניתן להתייחס לכל 754 ההצבעות, כהצבעות נפרדות, שכן חלק מההצבעות נערכו באותו עניין ויש לראות בהן הצבעה אחת (וראה לעניין זה קביעת יועמ"ש הכנסת בעניינה של חה"כ אורלי לוי אבקסיס [27]). בחינה של כלל ההצבעות שזכרו בבקשת ההפרשה מלמדת שמדובר, דה פקטו, בפחות מ-50 הצבעות (לשם המחשה, יש לראות ב-650 הצבעות שעניינן אישור התקציב, כהצבעה אחת).

32. גם ההתבטאויות של המערער כנגד סיעת ימינה והעומד בראשה, אין בהן כדי ללמד כי המערער נופל בגדרי ההגדרה של "פורש מסיעה". שכן, בשום מקום המערער לא אמר כי הוא פורש מסיעת ימינה. במסגרת הדיון, ומפאת מגבלת הזמן, ב"כ המערער הפנה למספר התבטאויות של המערער שהובאו בתמיכה כביכול לבקשת ההפרשה והראה שאין בהן דבר ולא ניתן ללמוד מהן על שום פרישה (עמ' 216-209).

2.ג. זכות הטיעון של המערער נפגעה קשות ובהליך נפלו פגמים חמורים

33. זכות הטיעון היא זכות יסודית במשפט המנהלי ונמנית תחת כללי הצדק הטבעיים. זכות זו מוקנית לכל

אדם שעלול להיפגע מהחלטת הרשות והיא אינה תלויה בקיום הוראת חוק המעגנת אותה (ב). בענייננו, זכות זו מעוגנת בסעיף 61 לחוק הכנסת אשר קובע כי על הועדה לתת לח"כ "הזדמנות להשמיע טענותיו".

34. הליך הכרזת ח"כ כפורש לפי סעיף 6א טומן בחובו פוטנציאל פגיעה קשה בשמו ובכבודו של המערער כאדם וכנבחר ציבור ועשוי לפגוע בסיכויו להתמודד בהצלחה במערכת הפוליטית. הפגיעה הצפויה בח"כ שמוכרז כפורש גדולה, שכן נמנע ממנו, בין היתר, להצטרף לסיעה קיימת או להתמנות כשר בתקופת כהונתה של הכנסת, כמו גם אינו רשאי להיכלל בבחירות לכנסת שלאחריה ברשימת מועמדים שהגישה מפלגה שהייתה מיוצגת על ידי סיעה של הכנסת היוצאת. מהאמור לעיל צריכה להיגזר **זכות טיעון בעלת היקף רחב** והדברים מקבלים משנה תוקף נוכח העובדה שועדת הכנסת מפעילה סמכות מעין שיפוטית (ג).

35. בענייננו, **זכות הטיעון של המערער נפגעה קשות ובהליך נפלו פגמים חמורים במספר היבטים. ראשית,** חרף העובדה שהבקשה כוללת רשימת נספחים בת מאות סעיפי הצבעה (754 הצבעות), כמו גם 45 התבטאויות ממועדים שונים הנפרשים על פני כ-10 חודשים, הוענקו למערער **4 ימי עבודה בלבד להתכונן לדיון**. בדומה, **עמדת היועמ"ש של הועדה נמסרה 2 ימי עבודה בלבד לפני הדיון**, באופן בו לא התאפשר למערער להגיב לה. **וועדת הכנסת לא אפשרה למערער את הזמן הנדרש על מנת לערוך כדבעי את טענותיו בפני הועדה (ד)**. ודוק: יו"ר הועדה לא סיפק נימוק מדוע קיימת בהילות לקיים את הדיון ב-25.4.2022. והדבר מעורר תהיה, שכן מדובר היה בתקופת פגרה, בה **ועדות הכנסת מתכנסות במתכונת מצומצמת (ה)**.

36. **שנית,** המערער **ביקש שיאפשרו לו להציג ראיות בפני חברי ועדת הכנסת על גבי מסך, כמו גם ביקש לזמן עדים רלוונטיים (מגיש הבקשה, חה"כ בנט, וחה"כ שקד), אולם בקשות אלו של המערער נדחו ע"י יו"ר הועדה**, למרות שעדותם התבקשה גם כדי לברר את טענות ההגנה של המערער, לרבות העובדה שחלק מסיעת ימינה עסק במו"מ לפרישה בתמורה, כמו גם השיקולים הזרים שעמדו מאחורי עצם הגשת הבקשה ועיתויה. חשוב לציין כי בענייננו של המערער קיימת אף מחלוקת מהותית שזכתה לדיון ציבורי נרחב האם **אכן המערער הוא זה ש"פרש" מסיעת ימינה בעת שהצביע בניגוד לעמדת יו"ר הסיעה, או שמא סיעת ימינה היא זו שפרשה מהמצע שלה ומהתחייבויותיה לציבור בוחריה (ואילו המערער הוא זה שהתעקש להצביע לפי המצע של הסיעה ובהתאם להתחייבותו המוסרית לציבור בוחריה)?** מחלוקת זו אשר לכל הפחות מעידה על קונפליקט אידיאולוגי אותנטי, הצריכה אף היא להרחיב את זכות הטיעון של המערער ולאפשר לו הצגת ראיות, כמו גם לאפשר חקירה של העדים שמסרו את המידע לוועדת הכנסת. כאמור בסעיף 61 (ב) לחוק הכנסת, ועדת הכנסת נדרשה לבדוק את העובדות הנוגעות לפרישתו הנטענת של המערער וברי כי **על מנת לבדוק את העובדות, היה על ועדת הכנסת לאפשר למערער לזמן לעדות, בין היתר, את מגיש הבקשה בכדי שניתן יהיה לעמת אותו עם העובדות ועם הראיות שבידי המערער.**

37. **שלישית,** לא התאפשר לבי"כ המערער להעלות טענות מקדמיות בפתח הדיון, וגם לאחר שהעלה אותן, יו"ר הועדה לא אפשר דיון בהן אלא טען שאין טענות מקדמיות בהליך זה (עמ' 19-20, 42, 47, 111-112).

38. **רביעית,** למרות שבי"כ המערער ביקש לדעת בפתח הדיון כמה זמן יוקצב לו, יו"ר הועדה לא השיב לשאלתו ובהמשך הודיע לו שבשעה 16:00 עליו לסיים את הטיעון. על כן, לא עלה בידו להשלים את הטיעון (ו).

39. **חמישית,** בשל קיום הדיון בתקופת הפגרה, נמנע מהמערער לזמן לדיון חברי כנסת, על מנת שיעידו אודות טענות עובדתיות שהועלו כנגדו (עמ' 203-201).

40. **שישית,** ניתנה לשר מתן כהנא אפשרות לטעון בשם סיעת ימינה, מבלי שהוא חתום על בקשת ההפרשה ומבלי שהוא כיהן אותה העת כחבר כנסת מטעם סיעת ימינה. בנוסף, התאפשר לסיעת ימינה להיות מיוצגת, מבלי שהדבר הותר לה בתקנון הכנסת. כן התאפשר לשר מתן כהנא להעלות טענות, שבחלקן היו

טענות חדשות אשר לא נכללו בבקשת ההפרשה וכלל לא היו רלוונטיות לבקשת ההפרשה.

41. **שביעית**, חה"כ פינטו, אשר הייתה אחת מחברות ועדת הכנסת, הינה חברת כנסת נורווגית, אשר כהונתה תלויה בשר כהנא. על כן, ברור שהחלטתה לא הייתה עצמאית ובלתי תלויה. בנוסף, חה"כ שירלי פינטו ובוועד טופורובסקי מנועים היו מלהשתתף בדיון ולקבל החלטה בעניינו של המערער, שכן עוד טרם הדיון הם גילו דעתם שיש להכריז על המערער כפורש מהסיעה. כך, חה"כ פינטו טענה כי אם זה היה תלוי בה "היה צריך להכריז עליו כחבר כנסת פורש כבר בפעם הראשונה שהתנגד לממשלה... אני אישית הייתי מכריזה עליו כפורש" [17]. בדומה, חה"כ טופורובסקי טען כי ברור שהמערער "חבר לאופוזיציה. יש להכריז עליו כמורד" [18]. ודוק: החלטת ועדת הכנסת הינה החלטה מעין שיפוטית ועל כן צריך היה לפסול חברי כנסת שהיה ברור שמלכתחילה אין להם חופש הכרעה ו/או שהחלטתם התקבלה תוך פניות ומשוא פנים. אמנם ח"כ אינם שופטים, אולם בהליך מעין שיפוטי נדרש שמי שמנהלים את הדיון ומקבלים את ההחלטה יהיו מסוגלים לנהל את ההליך ללא משוא פנים, ללא דעה מוקדמת ועם פתיחות וחופש הכרעה (ז).

42. על כן, יש להורות על ביטול ההחלטה גם בשל הפגמים הקשים שנפלו בהליך בפני ועדת הכנסת.

ג. החלטת ועדת הכנסת פוגעת בחופש המצפון וההצבעה של חברי הכנסת והופכת אותם ל"חותמת גומי"

43. פעילותו הפרלמנטרית החופשית של ח"כ מהווה יסוד חשוב במשטר שלנו (ח). בפסיקת ביהמ"ש העליון ניתן חיזוק למעמד ח"כ יחיד והכרה בעצמאותו כנגד צמצום כוחה של המפלגה במסגרתה פועל ח"כ, בד בבד עם חיזוק הקשר והנאמנות של חה"כ לציבור כולו על בסיס העקרון החוקתי שחה"כ הוא 'נאמן הציבור' ולא דווקא 'נאמן המפלגה'.

44. במסגרת תיקון 12 לחוק יסוד הכנסת, המחוקק ביקש להמשיך ולאפשר לחברי כנסת לפעול לפי שיקול דעתם וצו מצפונם. כך, ח"כ דוד ליבאי, עמד על כך ש"חברי הכנסת יוכלו להצביע בהתאם להבנתם ולמצפונם, באופן חופשי ביותר, בכל ההצבעות, למעט סוג אחד של הצבעות... מדובר פה רק בהצבעה ממין אחד, בהצבעה על הצעת אי-אמון בממשלה..." [14, בעמ' 966]. גם חה"כ צחי הנגבי, אשר היה ממצדדי הנוסח המקל של התיקון, עמד על כך ש"אי אפשר שהכנסת תחוקק חוק האומר, שלמעשה כולנו בכל נושא מהותי משמשים חותמות גומי ותו לא. אנחנו לא רובוטים, אנחנו לא מכשירי הצבעה עם תוכנת הפעלה אחידה..." [16, בעמ' 2178].

45. כמפורט לעיל, בחירתו של המחוקק בדרך המקלה, על ידי צמצום הפרישה הקונסטרוקטיבית להצבעות אמון או אי אמון, לצד התנאי של קבלת תמורה (ואלו שני העניינים העובדתיים היחידים שנדרש להכריע בהם), איזנה בין השיקולים שעמדו בבסיס התיקון לחוק והגדירה אמת-מידה ברורה המבחינה בין עמדה אידיאולוגית מותרת לבין עמדה תועלתית אסורה הנובעת מקבלת תמורה. ברם, בענייננו, הכרזתו של המערער כפורש, בה בעת שאין חולק שהצבעותיו בכנסת נבעו משיקולים אידיאולוגיים ולא כנגד קבלת תמורה, ובפרט כאשר הצבעותיו עולות בקנה אחד עם המצע וההתחייבויות של סיעת ימינה כלפי ציבור בוחריה, חותרת תחת עצמאות חברי הכנסת ומטילה עליהם משמעת סיעתית נוקשה שפירושה חובה להצביע בהתאם לתכתיבי הסיעה ולא לפי שיקול דעתם וצו מצפונם. זאת, בניגוד לכוונת המחוקק. לכן, גם מהטעם הזה החלטת ועדת הכנסת היא שגויה, השלכותיה חמורות ודינה בטלות.

46. ראוי להבהיר – המערער אינו מציע לביהמ"ש פרשנות שבמסגרתה יידרש ביהמ"ש לערוך חשבון פוליטי של תוכן המצע ומידת הנאמנות לו בכל הצבעה. המחוקק, בחוכמתו, קבע מבחן המבוסס על שתי שאלות עובדתיות טכניות: האם ההצבעה היא הצבעת אמון או אי-אמון והאם ניתנה בעבורה תמורה.

ג. בקשת ההפרשה הוגשה בשיהוי ניכר

47. בקשת ההפרשה, אשר הוגשה ביום 7.4.2022, התבססה על אירועים שונים המהווים לשיטת סיעת ימינה

"אירועי פרישה", שחלקם התרחשו **כשנה** לפני הגשת הבקשה. בבקשה נטען ש"למן הרגע הראשון ברור היה כי ח"כ שיקלי גמר אומר לפעול בניגוד מוחלט לעמדות הסיעה". כן התייחסה הבקשה להצבעות של המערער בנוגע להקמת הממשלה והארכת חוק האזרחות, שהוכרזו כהצבעות אי אמון, למרות שאירעו ב- **10 חודשים לפני הגשת הבקשה**. עוד נטען בבקשה כי את "גט הכריתות הסופי" נתן המערער במהלך ההצעות על חוקי התקציב וחוקי ההסדרים עת הצביע נגד חוקים אלו. ודוק: גם ההצבעה על חוקי התקציב וחוק ההסדרים הייתה בתחילת חודש נובמבר 2021, **כחמישה חודשים** לפני שהוגשה בקשת ההפרשה.

48. ברי לפיכך, כי הבקשה הוגשה **בשיהוי ניכר** ביחס לאירועים עליהם היא מבוססת, בה בעת שסעיף 61(א) לחוק הכנסת קובע, כי על ועדת הכנסת לקבוע ישיבה בדבר פרישת חבר כנסת "בסמוך לאחר הפרישה".

49. ודוק: חובתה של הרשות המינהלית לפעול **במהירות הראויה** היא מן המושכלות של מינהל תקין (ט). ברור, שבפעולה כמו הגשת בקשת ההפרשה, סיעת ימינה כפופה לכללי המשפט המנהלי גם אם אינה רשות מנהלית בכל פעולותיה. עצם העובדה שבקשת ההפרשה מתבססת על אירועים שהתרחשו חודשים ארוכים לפני הגשת הבקשה, היא הנותנת שתזמון הגשת הבקשה נבע משיקולים פוליטיים (כפי שיוסבר להלן) ולא מכיוון שסיעת ימינה באמת סברה שהמערער פרש מהסיעה או שניתן לראות בו כ"פורש" מהסיעה. על כן, הן בקשת ההפרשה והן החלטת ועדת הכנסת בעניינה נגועות בשיהוי כבד ובלתי סביר, אשר הפך את הליך הפרישה בכללותו לבלתי הוגן, בלתי ראוי ובלתי סביר, באופן המחייב את בטלות ההחלטה. השיהוי הינו מהותי גם מכיוון שהמחוקק דרש שהבקשה תידון מיד בסמוך למעשה הפרישה הנטען, שכן יש להימנע ממצב שבו אפשרות הגשת הבקשה תוחזק כאקדח ברכתו של ח"כ ואף תיצור אי וודאות אישית וציבורית.

ג. **בקשת ההפרשה הוגשה בחוסר תום לב ומשיקולים זרים**

50. בקשת ההפרשה, כאמור לעיל, כוללת בחובה אירועים שבחלקם התרחשו כשנה לפני הגשתה. הסיבה בעטיה הבקשה הוגשה ביום 7.4.2022 וההליך נוהל בבהילות כה רבה, תוך רמיסת זכויותיו של המערער, נובעת מהעובדה שיום קודם לכן (6.4.2022), חברת כנסת נוספת מטעם סיעת ימינה, עידית סילמן, הודיעה על פרישה מהקואליציה [19]. סיעת ימינה, אשר חששה לגורל הממשלה, ביקשה לאותת לח"כ סילמן שהיא עשויה להיות מוכרזת כפורשת, בדומה להליך נגד המערער, וזו היתה הסיבה האמיתית לעצם הגשת הבקשה, כמו גם לעיתוי הגשתה. התנהלות הדברים בכללותה מלמדת על הליך פסול מתחילתו ועד סופו מכיוון שהיה נגוע הן בחוסר תם לב וחוסר הגינות כלפי המערער והן בשיקולים זרים פוליטיים אשר כלל אינם קשורים לתפקודו ולהצבעותיו של המערער. גם מהטעם הזה יש לפסול את החלטת ועדת הכנסת (י).

ג. **בניגוד לנטען בבקשת ההפרשה - סיעת ימינה היא זו שפרשה ממצע המפלגה והפרה את התחייבויותיה כלפי ציבור בוחריה, בעוד שהמערער ביקש לדבוק בעקרונות שעל בסיסם נבחרו חברי הסיעה לכנסת**

51. במערכת הבחירות האחרונה, סיעת ימינה נטלה על עצמה התחייבויות רבות כלפי ציבור בוחריה. חלק מהתחייבויות הליבה שלה, היו כדלהלן: (א) אי הקמת ממשלה בראשות ח"כ יאיר לפיד, גם לא ברוטציה [20]; (ב) אי ישיבה בממשלה עם מפלגות מרצ או רע"מ [21]; (ג) התחייבויות הנוגעות להסדרת ההתיישבות הצעירה ביהודה ושומרון [22]. את חלקן עיגן יו"ר המפלגה בחתימה על התחייבות "חוזית" כתובה **בשידור חי**. ברם, בפועל, סיעת ימינה פעלה בניגוד גמור להתחייבויות שנטלה על עצמה, זאת תוך סיכול **רצון ציבור בוחריה**. היקף ועוצמת הפרות הוא חסר תקדים בפוליטיקה הישראלית. כך, בניגוד להתחייבותה - סיעת ימינה הקימה ממשלת רוטציה עם ח"כ יאיר לפיד; סיעת ימינה יושבת בממשלה עם מפלגות מרצ ורע"מ; וסיעת ימינה הצביעה נגד הסדרת ההתיישבות הצעירה [23].

52. כבוד הנשיא (דאז) אהרון ברק עמד על כך שתכליתה המרכזית של הוראת סעיף 6א(א) הינה "לצמצם את האפשרות שחבר כנסת... יפעל בכנסת באופן המנוגד למצעה ולעמדותיה של הסיעה, תוך סיכול רצון הבוחר" (יא).

בענייננו, קשה לחלוק על כך שהמערער הוא זה שפעל בהתאם להתחייבויותיה והצהרותיה של המפלגה, ואילו סיעת ימינה היא זו שפעלה בניגוד למצע שלה ולהתחייבויותיה. כך, שדה פקטו, סיעת ימינה היא זו שצריכה להיות מוכרזת כפורשת. לא בכדי, נציגים רבים ברשימת ימינה הודיעו על פרישה ממנה, כדוגמת אלון דויד, רוני ססובר ושי מימון. בנוסף, חה"כ עידית סילמן הודיעה שהיא אינה חלק מהקואליציה וחברי כנסת מכהנים מטעם סיעת ימינה (חה"כ שקד, אורבך וקארה) אף הם מגששים את דרכם אל מחוץ למפלגה.

53. יו"ר סיעת ימינה הגדיל לעשות וניסה "לקנות" את מושבו של המערער בכנסת באמצעות הצעה שיעזוב את הכנסת תמורת "תפקיד משמעותי" מחוץ לכנסת. אולם, המערער נשאר נאמן למצפנו וסירב להצעה.

54. מובן, כי המערער איננו מצפה מבימ"ש שיביע עמדה ביחס למחלוקות האידיאולוגיות בסיעת ימינה, אולם עצם השתלשלות הדברים הנ"ל והעובדה שהסיעה סתה באופן מהותי מהמצע שלה ומהתחייבויותיה לציבור, מלמדת עד כמה חשוב לשמור איזון בין עקרון העצמאות של חברי הכנסת לבין ההליך שנועד למנוע עסקאות מפוקפקות לרכישת קולות של ח"כ בתמורה לטובות הנאה אישיות. כאשר עסקינן בהצבעות המבוססות על טעמים אידיאולוגים ולא על קבלת תמורה, בפרט בעניינה הספציפי של סיעת ימינה אשר ללא ספק חלק ניכר ממצביעיה נדהמו לגלות שהקמת ממשלה בראשות יו"ר הסיעה הפכה להיות חשובה יותר מעקרונות הסיעה, אין ולא היה שום בסיס לנקיטת ההליך נגד המערער ומדובר במדרון חלקלק בדרך להפיכת ח"כ לרובוטים וחותרמות גומי של ראשי הסיעות. המערער רואה את עצמו כנאמן ציבור בוחריה של סיעת ימינה ולא כנאמן יו"ר סיעת ימינה. אין להעניש אותו על כך ואסור להעניש אותו על כך.

55. למעשה, אם תיוותר פרשנות הועדה לסעיף 6א, יוכלו ראשי סיעות לסחור בקולותיה של מפלגה שלמה בניגוד לאידיאולוגיה שלה וזאת כנגד תמורה אישית. כלומר, תהא תופעה של כלנתריזם סיעתי.

7.ג. ההחלטות שהתקבלו בעבר ביחס לחברי כנסת שהוכרזו כפורשים - לא רלוונטיות לענייננו וחוות הדעת שניתנו בגדרם של מקרים אלו היו שגויות מיסודן

56. בקשת ההפרשה, כמו גם עמדת יועמ"ש הכנסת, מבוססים על מקרי עבר בודדים בהם נדונו בקשות של סיעות להכריז על ח"כ כפורשים. בכלל זה נזכרו החלטות ועדת הכנסת להכריז על חה"כ א. לוי אבקסיס (להלן: "עניין אבקסיס") וחה"כ נודלמן (להלן: "עניין נודלמן") כפורשים וכן עמדת יועמ"ש הכנסת שניתנה בעניין בקשת סיעת קדימה להכריז על מספר ח"כ כפורשים מהסיעה. ההחלטות שניתנו ביחס למקרים אלו לא רלוונטיות לענייננו ועמדת היועמ"ש שניתנה ביחס אליהם, כמו גם ביחס לענייננו, הייתה שגויה. ונסביר.

57. עניין נודלמן הינו המקרה הראשון שבו נדונה בקשה של סיעה להכריז על ח"כ פורש. חה"כ נודלמן הצביע במשך כשנה וחצי בניגוד לעמדת הסיעה שלו, לרבות ב-28 הצבעות אי-אמון, והתברר שהייתה התחייבות לתמורה (שיריון ברשימת "קדימה"). ברור שלא ניתן להקיש לענייננו מעניין נודלמן, שכן הוא נופל בדיוק לגדרי מה שקבע המחוקק – הצביע בהצבעת אי-אמון בניגוד לעמדת הסיעה וניתנה לו על כך תמורה [24].

58. עניין אבקסיס אף הוא לא רלוונטי לענייננו. שכן, בניגוד למערער, ח"כ אבקסיס הצהירה שהיא פורשת מהסיעה [25]. לפיכך, הדיון בוועדה היה פורמאלי וכמתחייב מסעיף 6א לחוק [26]. יחד עם זאת, עמדת יועמ"ש הכנסת הייתה שגויה [27]. שכן, יועמ"ש הכנסת גרס שהמילה "לרבות" המופיעה בסעיף 6א לחוק יסוד הכנסת כוללת מקרים נוספים שבהם התנהגות של ח"כ תיחשב פרישה והמבחן להכריז על ח"כ כפורש הוא שילוב בין "איכות" ל"כמות" ועל כן ההצבעות שהצביעה נגד עמדת מפלגתה, כמו גם העובדה שהיא רואה עצמה כמי שאינה קשורה למפלגתה, מאפשרים להכריז עליה כפורשת. עוד טען היועמ"ש, כי גם במקרים של הצבעה מטעמים אידיאולוגיים ניתן להכריז על ח"כ כפורש. בכל הכבוד, עמדות יועמ"ש הכנסת, הן זו שניתנה ביחס לח"כ אבקסיס והן זו שניתנה ביחס למערער, מנוגדות לתכלית החקיקתית של תיקון 12 לחוק יסוד הכנסת ואינן מתמודדות עם הטיעונים השונים שפורטו לעיל.